

har ogsaa i Jylland Jord til 900 Kr. pr. Td. Land, ja vi har paa Vestkysten Jord, der er blevet vurderet til 1,000 Kr. pr. Td. Land. Ser vi saa paa, hvilket Laan der skulde ydes til denne Lod, bliver det 11,800 Kr. til Jord og Bygninger, og det er dog ikke saa lille et Spring fra den nuværende Lovs Grænse. Skal saa vedkommende selv have $\frac{1}{10}$, bliver det jo egentlig kun mere velstaaende Folk, som kan faa en saadan Lod. Jeg skal, som sagt, ikke komme dybere ind herpaa, men kun fremhæve, at endnu har vi ikke faaet en Definition af Ordet Husmandsbrug, thi vi kan ikke gaa ud fra, hvad vi ovre i Jylland plejer at regne med, at et Husmandsbrug er et Jordbrug, hvis Tilliggende er under 1 Td. Hartkorn. Og har vi hverken en Grænse for, hvor stort Arealet skal være, eller for, hvor stor Summen maa være, mener jeg, vi svæver i det blaa.

Flere ærede Talere har jo kritiseret dels de Ændringer, den højtærede Landbrugsminister har foreslaaet, dels Loven i sin Helhed. Vi ved jo alle, hvorledes Loven har virket i de 14 Aar, den har været gældende. Mit Syn derpaa er, at den har virket ret heldigt. At der har været enkelte Tilfælde, der kan kritiseres, er ikke underligt. Men i det store og hele er vi her kommet ind paa et Princip, som har gjort stor Nytte. Bliver vi i samme Spor, vil denne Lov fremdeles bringe Nytte og Velsignelse ikke alene for dem, der faar Laanene, men for Samfundet i sin Helhed, Loven har særlig haft Betydning ved at bidrage til, at Egnene i Jylland med de store Moser og Hedearealer er kommet under Dyrkning. At Køberne af disse har kunnet faa billige Rentevilkaar, har givet denne Opdyrkning endnu mere Fremgang og Fart.

Det ærede Medlem fra Silkeborg (Jacob Christensen) havde en hel Del Indvendinger mod Lovforslaget, blandt andet var han imod, at Loven skulde gælde i tre Aar. Han og flere andre Talere, f. Eks. det ærede Medlem fra Rønne (Hauge), mente, at vi kun skulde forlænge Lovens Gyldighed i et Aar. Det tror jeg imidlertid vilde være meget uheldigt, og jeg vilde meget beklage, om Uenigheden mellem de to allierede Parter skulde blive saa stærk, at Lovforslaget strandede. Jeg mener, at en Forlængelse paa tre Aar er det mindst mulige, der kan være Tale om; thi man skal, som jeg sagde i mit første Foredrag, gøre disse Forhold saa stabile som muligt. Alt for hyppige Omlayninger virker for-

styrrende, baade for Laansøgerne og for dem, der skal føre Loven ud i Livet.

Det ærede Medlem fra Rønne (Hauge) sagde, at Loven for en Del var forfejlet, den havde ikke gjort den Gavn, man havde ventet. Han udtalte, at i den første 5-Aarsperiode, altsaa efter Vedtagelsen af Loven af 1899, skulde der oprettes 6 eller 7,000 Jordbrug. Jeg ved ikke, hvor det ærede Medlem har det fra, thi naar der i Loven staar, at der kun maa anvendes aarligt 3 Mill. Kr. til Oprettelse af saadanne Jordbrug, siger det sig selv, at det vilde være umuligt at faa oprettet saa mange, thi naar man regner med det i Loven af 1899 fastsatte Maksimum for Laanene, 3,600 Kr., vilde Udlaanet til det nævnte Antal Husmandsbrug udgøre mellem 20,600,000 Kr. og 25,200,000 Kr. Jeg tror, som sagt, at Loven har virket rigtig godt, og det viser sig ogsaa, at man netop fra den Side, hvorfra der i Dag og ved tidligere Revisioner er blevet anket stærkest over Loven, og hvorfra der ikke blot er fremsat Udtalelser, men ogsaa særlige Forslag, dog har stemt for Loven. Jeg vil minde om, at alle Partier har stemt for Loven, baade for den oprindelige i 1899 og for den reviderede Lov i 1904 og 1909. Ved Revisionen i 1904 udtalte det daværende ærede Medlem fra Skjoldedelev, som var Medlem af Udvalget, og som nu er Landstingsmand, at vel havde man ikke faaet det, man ønskede, men der var sket betydelige og store Forbedringer, som han var glad ved. Han sluttede med at sige: „Jeg tvivler ikke om, at Loven, som den foreligger, vil gøre Gavn.“ Saaledes saa det ærede Medlems Partifælle paa Loven den Gang, og siden da er Loven hver Gang vedtaget omtrent enstemmigt — i 1899 blev den vedtaget med 85 Stemmer mod 1, men det siger nu ikke saa forfærdelig meget.

Jeg vil anbefale, at man vedtager Lovforslaget omtrent i den foreliggende Skikkelse. Jeg er glad ved, at Ministeren ikke har vovet sig ind paa Principspørgsmaal i større Omfang, end han har, thi det vil bidrage til, at vi lettere faar Loven gennemført. Ganske vist billiger jeg ikke alle de Ændringer, der er foreslaaede, men det vilde vistnok ogsaa være for meget at forlange.

Hauge: Jeg ønsker, inden Forhandlingen om denne Sag slutter, at gøre nogle faa Bemærkninger til, hvad der er sagt, siden jeg talte i Gaar paa mit Partis Vegne. Jeg vil først gøre et Par Bemærkninger til